

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-727/12-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola Pardubice – Spořilov, Kotkova 1287
Sídlo:	Kotkova 1287, 530 03 Pardubice - Spořilov
IČ:	42 938 554
Identifikátor:	600 096 092
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Bc. Karlem Žemličkou, ředitelem školy
Zřizovatel:	Statutární město Pardubice
Místo inspekční činnosti:	Kotkova 1287, 530 03 Pardubice - Spořilov
Termín inspekční činnosti:	12. – 17. duben 2012

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti provedené podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zejména

- zjišťování a hodnocení personálních podmínek vzdělávání
- zjišťování a hodnocení materiálních podmínek vzdělávání a podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
- zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k cílům stanoveným školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
- zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- zjišťování a hodnocení souladu školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání s právními předpisy, včetně souladu školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Aktuální stav školy

Základní škola Pardubice – Spořilov, Kotkova 1287 (dále škola) se nachází ve starší zástavbě, v místě mezi vilovou čtvrtí a bytovým sídlištěm.

K 30. září 2011 škola poskytovala vzdělávání v 16 třídách celkem 334 žákům 1. - 9. ročníku. V posledních letech je počet žáků přibližně stejný, kapacita školy je využita cca z 62 %. Do tří oddělení školní družiny bylo k 31. říjnu 2011 přihlášeno 76 žáků, což odpovídá více než třem čtvrtinám její kapacity. Stravování zajišťuje vlastní školní jídelna přímo v budově školy.

V době inspekční činnosti bylo ve škole identifikováno 37 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pro sedm z nich byly vypracovány individuální vzdělávací plány. Osm žáků plní povinnou školní docházku v zahraničí a 10 žáků je cizími státními příslušníky. Část žáků pochází ze sociálně znevýhodněného rodinného prostředí.

Výuka je ve všech ročnících vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „ŠVP Pardubice - Spořilov“ (ŠVP ZV). Jeho součástí je i vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině.

Pedagogický sbor tvoří celkem 23 vyučující, z toho jsou tři muži. Dva z pedagogů nemají vysokoškolské vzdělání, míra kvalifikovanosti činí cca 91 %. V průběhu uplynulého období došlo ve vedení školy po 13 letech k obměně, k 1. srpnu 2011 byl jmenován nový ředitel. Zástupkyně ředitele školy ve své funkci pokračuje.

Ze změn vedoucích ke zlepšení prostředí školy a jejích materiálních podmínek byla realizována rekonstrukce pláště budovy (výměna oken, montáž venkovních žaluzií, zateplení apod.), třídy byly zařízeny stavitelným nábytkem a proběhla výrazná modernizace vybavení školy informačními technologiemi (nákup počítačů, interaktivních tabulí, dataprojektorů atd.). Též byla provedena obnova víceúčelového školního hřiště.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Žáci a jejich zákonní zástupci oceňují klidné prostředí školy nedaleko centra města, dále dobrou dopravní dostupnost, širokou paletu organizovaných mimoškolních akcí a v neposlední řadě výběr profilových oblastí vzdělávání. Škola ve své vzdělávací nabídce mimo jiné navazuje na dlouhodobé zkušenosti s projektem „Škola podporující zdraví“. Prioritami edukačního procesu jsou podpora zdravého životního stylu, environmentální výchova a utváření postojů v souladu s principy udržitelného rozvoje. O své činnosti i přijímání dětí k základnímu vzdělávání škola informuje především na přehledných, obsáhlých internetových stránkách www.zs-sporilov.eu. Pro předškolní děti pořádá tzv. „Spořilovskou školičku“, kdy se učitelky 1. stupně věnují ve 2. pololetí každý týden budoucím žákům 1. tříd tak, aby si postupně zvykali na školní prostředí a hravou formou se naučili některým potřebným návykům. Při přijímacím řízení ředitel školy postupuje ve shodě s platnými právními předpisy.

V souladu se zaměřením ŠVP ZV škola zařadila do učebního plánu pro všechny žáky 3., 4. a 6. ročníku tři hodiny tělesné výchovy a předmět výchova ke zdraví pro 5., 7. až 9. ročník. Disponibilní časová dotace byla z 37 % využita právě k podpoře priorit školy, tedy k posílení oblastí Člověk a příroda a Člověk a zdraví, přibližně jedna třetina k navýšení počtu vyučovacích hodin českého jazyka a matematiky a více než 28 % bylo věnováno volitelným předmětům. Jejich nabídka je pestrá, všestranná, vhodně doplňuje jednotlivé vzdělávací oblasti. Žáci 1. stupně mohou své zdravotní oslabení

korigovat v rámci nepovinného předmětu zdravotní tělesná výchova. Pro žáky třídy III. B, kteří se účastní zdravotní tělesné výchovy, byl v rozvrhu hodin ve školním roce 2011/2012 zařazen tento nepovinný předmět na 6. vyučovací hodinu, přestože žáci 1. až 5. ročníku mohou mít v dopoledním vyučování nejvýše pět vyučovacích hodin (porušení § 1 odst. 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky).

Vzdělávací proces směřoval hlavně k naplňování kompetencí k učení a k řešení problémů. Probíraná témata byla často vhodně propojována s reálným životem, využívány byly mezipředmětové vazby. Zpravidla uplatňované metody a formy práce s dominantní rolí učitele poskytovaly žákům malý prostor pro aktivní učení. Jen občas byly zařazeny prvky kooperativní výuky, což žáky motivovalo a aktivizovalo k další práci. V přírodovědných předmětech byli systematicky vedeni k pozorování a získávání zručnosti při experimentování včetně zpracování výsledků a vyvozování závěrů. Na případná rizika prováděné práce byli žáci upozorňováni. Při vyučování pedagogové zpravidla respektovali individuální tempo žáků, většinou nechyběla zpětná vazba. U mladších žáků učitelky průběžně zařazovaly pohybově relaxační činnosti. Pro závěrečné shrnutí často nezbyval prostor, někdy bylo méně času věnováno i upevnění učiva. Výuku v převážné míře vhodně doplňovaly podpůrné didaktické materiály a učební pomůcky, z didaktické techniky byly zapojeny interaktivní tabule. Tělovýchovné aktivity probíhaly v souladu s pohybovými dovednostmi žáků. Motivujícím prvkem byla pestrá nabídka sportovních činností a jejich demonstrace učitelkou. Pro žáky 3. ročníku byla výuka anglického jazyka příliš náročná, učivo bylo předkládáno odlišně od způsobu deklarovaného v ŠVP ZV.

Vyučování se vyznačovalo převážně příjemnou pracovní atmosférou, sociální vztahy se jevily jako funkční. Úroveň komunikace žáků s vyučujícími i se spolužáky přiměřeně korespondovala s věkem, žáci dokázali formulovat své myšlenky, obhájit svá rozhodnutí. K rozvoji sociálních kompetencí žáků, zejména sociální soudržnosti přispívá pravidelné zapojování do humanitárních akcí a sbírek (Život dětem, Tříkrálová sbírka atd.). Také tradičně pořádaný „Bleší trh“ věnuje získané peníze na charitativní účely. Kontakty se Základní školou a Praktickou školou Svítání učí žáky toleranci, úctě a vzájemné pomoci. Škola se systematicky zabývá podporou environmentálního vzdělávání, vede žáky k ekologickému myšlení, praktickými aktivitami je učí chránit životní prostředí (např. třídění odpadu, sběr starého papíru) nebo citlivě vnímat okolní přírodu (sběr léčivých bylin nebo kaštanů pro lesní zvěř). Součástí výuky jsou i ročníkové nebo předmětové projekty. V uplynulém školním roce byl velmi úspěšným celoškolským projektem „Napříč profesemi“, který účelně seznamoval žáky s různými obory lidské činnosti. Vyučování průběžně doplňují další aktivity, které přispívají k rozvoji osobností žáků (kulturní vystoupení, návštěvy divadla, exkurze, výlety apod.).

Žakovské výkony ve výuce hodnotili pedagogové průběžně slovně nebo známkou. Zvláště v nižších ročnících byli žáci většinou chváleni za dílčí pokroky. K sebehodnocení nebyli systematicky vedeni, vzájemné hodnocení bylo uplatňováno pouze výjimečně. Informace o prospěchu a chování dětí vedle třídních schůzek nebo individuálních návštěv školy přinášejí zákonným zástupcům také žakovské knížky. Velkým přínosem (i pro rodiče) je, že na 1. stupni dostávají někteří žáci jako doplněk k vysvědčení slovní hodnocení, které velmi konkrétně, přesně a srozumitelně vystihuje, co již umějí a na co je třeba se zaměřit v dalším období. Z rozboru celkového prospěchu v posledních dvou školních letech vyplývá přibližně 50 % podíl žáků prospívajících s vyznamenáním, neprospívajících je kolem 7 %. Z analýzy hodnocení jednotlivých žáků na vysvědčení bylo zjištěno, že v některých vyučovacích předmětech je klasifikace velmi přísná (anglický jazyk, dějepis, informatika).

Podpora žákům s rizikem školního neúspěchu spočívá v hledání příčin jejich selhávání ve spolupráci se zákonnými zástupci i odborníky. Škola standardním způsobem využívá služeb školských poradenských zařízení. Pozitivem jsou jedenkrát měsíčně poskytované konzultace rodičům i pedagogům školní psycholožkou. V průběhu výuky byly na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami kladeny vesměs stejné požadavky jako na ostatní. Občas tak nebyly obsah vzdělávání ani formy a metody práce přizpůsobeny jejich možnostem. Přínosem pro žáky je reedukace poruch učení prováděná dyslektickými asistentkami mimo výuku. V rámci vzdělávacího procesu se individuální přístup spolu s úlevami pro tyto žáky odvíjel od osobnosti pedagoga. Stejně jako v situacích souvisejících se změnou školního vzdělávacího programu při přestěhování žáka.

Ke zjišťování kvality vzdělávání škola využívá externí testy. Výsledky testování jednotlivých žáků poskytuje zákonným zástupcům, hlubší analýza ze strany školy zatím nebyla prováděna. Pedagogové ověřují vědomosti a dovednosti žáků vlastními evaluačními nástroji (ústní zkoušení, kontrolní práce). Zpětnou vazbou o úrovni výuky je i zapojení žáků do různých olympiád a soutěží. Ve školním roce 2010/2011 skvěle školu reprezentovala žákyně 9. ročníku, která v konkurenci 2172 žáků ze šesti zemí zvítězila v literární soutěži „Lidice pro 21. století“. I v dalších stejně zaměřených akcích (Střípky 2009, Můj barevný svět atd.) obsazují žáci výborná umístění. Velkých úspěchů dosahují již tradičně v recitační soutěži (např. 1. místo v krajském kole a postup do celostátní přehlídky). Vítězstvím v krajském kole skončila i astronomická olympiáda. Velmi dobrých výsledků dosahují žáci také ve sportovních kláních na úrovni okresu i kraje (např. ve florbalu).

Škola v souladu se svým zaměřením během školního roku podporuje zdravý životní styl organizováním různých pohybových aktivit. Kromě plavání, lyžování pořádá například výstupy na pomyslné horské vrcholy nebo se žáci v hojném počtu zapojují do akcí města (Běh naděje, Pardubická devítka atd.), kde se mimo jiné učí chování v prostředí masových sportovních soutěží. Bezpečnosti je ve škole věnována přiměřená pozornost. Preventivní opatření jsou zakotvena v interních dokumentech, žáci jsou s pravidly a zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví pravidelně seznamováni na počátku školního roku a průběžně v rámci jednotlivých akcí. Prevence sociálně patologických jevů vychází z reálných podmínek školy, přínosné je její směřování nejen do výuky, ale také do třídnických hodin, do pestré škály volnočasových činností i do dalších jednorázových i dlouhodobějších aktivit (přednášky, besedy, sociometrická šetření apod.). Pokud se negativní jev vyskytne, je bezodkladně řešen.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Škola v současné době uplatňuje ve výuce již 4. verzi školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Úpravy a změny v učebním plánu a vzdělávacím obsahu, ke kterým v průběhu času došlo, nebyly průkazně doloženy. V aktuálním znění ŠVP ZV uvedený učební plán a vzdělávací obsah (např. předmětu matematika, zeměpis, tělesná výchova, chemie, pracovní činnosti) nejsou nastaveny podle požadavků Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (porušení § 5 odst. 1 školského zákona). Z hlediska učebního plánu je třeba uvést do souladu počet vyučovacích hodin v oblasti Člověk a společnost, rozlišit volitelné předměty od nepovinných, zřetelně uvést jejich hodinovou dotaci a podrobnosti k jejich výběru. Dále je třeba doplnit chybějící vzdělávací obsah nepovinných předmětů.

Školní vzdělávací program pro školní družinu není v obsahové shodě s příslušným ustanovením školského zákona (porušení § 5 odst. 2 školského zákona). Některé části zcela chybí (např. podmínky přijímání k docházce a její ukončování), jiné jsou příliš stručné, nevyovídající (např. materiální podmínky).

Ředitel školy působí ve funkci první rok. Zkušenosti s vedením školy má již z dřívějšího působení v jiném subjektu. Nastavená organizační struktura je účelná, delegování pravomocí a úkolů na ostatní pedagogické pracovníky je promyšlené. Vydané vnitřní dokumenty jsou funkční, úpravu vyžaduje vnitřní řád školní družiny, který neobsahoval některé náležitosti dle § 30 odst. 1 školského zákona (např. práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců, podmínky zacházení s majetkem). Výroční zprávy přinášejí veřejnosti souhrnné informace o aktivitách školy, včetně hodnocení některých oblastí. Nesprávně uvedené nebo chybějící údaje v dokumentaci (např. v třídních knihách, třídních výkazech) pedagogové doplnili v průběhu inspekční činnosti.

Pedagogický sbor je stabilizovaný, tvoří ho převážně učitelé s mnohaletými zkušenostmi, pouze jeden vyučující má praxi kratší než 5 let. Odborná kvalifikovanost pedagogů je na 1. stupni velmi dobrá. Na 2. stupni je přibližně čtvrtina vyučovaných hodin vedena bez odpovídající oborové odbornosti. Tato skutečnost měla částečně negativní vliv na kvalitu výuky (např. nižší efektivita práce žáků). Další vzdělávání pedagogických pracovníků je realizováno na základě stanovených priorit. Převládaly individuální vzdělávací akce, alespoň jedné se v uplynulém školním roce zúčastnila asi polovina vyučujících. Semináře byly především zaměřené na rozšíření spektra didaktických metod a forem práce, na prevenci sociálně patologických jevů a školní neúspěšnosti. Všichni učitelé prošli školicím programem k vytváření digitálních učebních materiálů. Pozitivem je vysoký podíl absolventů studia ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů - výchovná poradkyně, metodik prevence sociálně patologických jevů, školní koordinátor environmentální výchovy, koordinátorka ŠVP.

Prostorové podmínky školy jsou vzhledem k současnému počtu tříd odpovídající. Kmenové učebny jsou funkčně zařízené, pro výuku některých předmětů (např. fyziky a chemie, přírodopisu, informatiky, hudební výchovy) slouží odborné pracovny. Výzdoba prostorných chodeb je estetická, prezentuje práce žáků a je vhodně doplněna didaktickými materiály pro prodlouženou expozici učiva. Sociální zařízení školy včetně zázemí tělocvičny je zrekonstruované. Vybavení informačními technologiemi je na velmi dobré úrovni. Pro žáky je aktuálně k dispozici 29 nových počítačů, všichni vyučující mají možnost používat notebook a v šesti učebnách jsou instalovány interaktivní tabule. Všechny prostory školy jsou pokryty bezdrátovým připojením k internetu. Žáci využívají možnost přístupu k počítačové technice také mimo vyučování. Slabou stránkou školy je podle názoru vedoucích pracovníků absence školní dílny, která by účelně rozšířila možnosti rozvoje pracovních kompetencí žáků. Ke zlepšování prostředí pomáhají škole částečně i finanční prostředky z provozování doplňkové činnosti (např. pronájem tělocvičny nebo hřiště či zpracování mezd pro mateřské školy).

Vedení školy průběžně rozvíjí a podporuje partnerské vztahy. Zákonní zástupci jsou zváni k návštěvě akcí školy, v řadě z nich se účastní aktivně (např. vánočních dílen). Sdružení rodičů finančně podporuje různé školní aktivity. Rovněž spolupráce se zřizovatelem je bezproblémová. Ve škole pracuje žakovský sněm, který projednává náměty z řad žáků a samostatně organizuje některé soutěže pro spolužáky (např. turnaj v piškvorkách). Školská rada plní povinnosti vyplývající ze školského zákona, v rámci rozvoje školy pomáhala při prosazování modernizace školního hřiště. Činnosti pořádané školou dokládají

i kvalitní spolupráci např. s Policií ČR či Ekocentrem Paleta. Dobré vztahy škola udržuje s okolními mateřskými školami.

Závěry

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Při přijímání dětí k základnímu vzdělávání ředitel školy dodržuje právní předpisy. Školní preventivní strategie vychází z podmínek školy, převážně je směřována do mimoškolních aktivit.

Personální obsazení školy umožňuje plnit cíle ŠVP ZV. Ředitel školy v rámci možností (zejména finančních) podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Přínosem je dostupnost specialistů – koordinátorů. Pro výuku má škola dostatečné prostorové podmínky. Funkční zařízení učeben doplňuje estetická výzdoba. Vybavení je postupně obměňováno, prostředky IT byly v posledním roce výrazně modernizovány.

Školní vzdělávací programy pro základní a zájmové vzdělávání nejsou zpracovány v souladu s ustanoveními školského zákona a je třeba je upravit. Obdobně i vnitřní řád školní družiny.

Ve vyučování byly naplňovány především kompetence k učení a komunikativní, důraz je kladen na utváření sociálních dovedností. Škola se systematicky zabývá environmentálním vzděláváním, vede žáky k ekologickému myšlení, učí je chránit životní prostředí a citlivě vnímat okolní přírodu. Celým výchovně vzdělávacím procesem prolíná podpora zdravého životního stylu. Vzdělávací nabídka včetně doplňkových aktivit napomáhá rozvoji osobností žáků, vytváří předpoklady pro úspěšné pokračování ve vzdělávání. Velmi dobrá úroveň vzdělávání ve škole je také zřetelná z výsledků soutěží různého zaměření, kterých se žáci účastní.

Vzdělávání žáků třídy III. B docházejících na zdravotní tělesnou výchovu nebylo organizováno dle ustanovení příslušného právního předpisu.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků

- **v oblasti zpracování školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání** (§ 5 odst. 1 a 2 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů)
- **v oblasti zpracování vnitřního řádu školní družiny** (§ 30 odst. 1 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů)
- **v oblasti organizace výuky třídy III. B** (§ 1 odst. 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů).

Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina (úplné znění) ze dne 30. června 2010
2. Rozhodnutí Školského úřadu Pardubice o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 2619/99, ze dne 8. prosince 1999
3. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 3 281/2007-21, ze dne 26. února 2007
4. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 21142/2011-25, ze dne 17. srpna 2011
5. Jmenování ředitele školy ze dne 22. června 2011
6. Záписy z jednání pedagogické rady – školní roky 2010/2011, 2011/2012
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „ŠVP Pardubice – Spořilov“, platný od 1. září 2011 (včetně Školního vzdělávacího programu pro školní družinu)
8. Třídní výkazy a katalogové listy - školní rok 2011/2012
9. Třídní knihy - školní roky 2010/2011 a 2011/2012
10. Přehledy výchovně vzdělávací práce - školní rok 2011/2012
11. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2011/2012
12. Školní řád platný od 1. září 2011
13. Klasifikační řád platný od 1. září 2011
14. Vnitřní řád školní družiny ze dne 1. září 2011
15. Výroční zpráva o činnosti školy – školní roky 2009/2010, 2010/2011
16. Rozhodnutí ředitele školy o přijetí k základnímu vzdělávání na školní rok 2011/2012
17. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků - školní rok 2011/2012
18. Minimální preventivní program - školní rok 2011/2012
19. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – školní rok 2011/2012
20. Personální dokumentace pedagogických pracovníků – školní rok 2011/2012

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v sídle Pardubického inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 18. května 2012

(razítko)

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Olga Příhodová, školní inspektorka

Mgr. Olga Příhodová v. r.

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor

Mgr. Jaroslav Loučka v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Pardubicích dne 25. května 2012

(razítko)

Mgr. Bc. Karel Žemlička, ředitel školy

Mgr. Bc. Karel Žemlička v. r.

Připomínky ředitele školy

-

Připomínky nebyly podány.